

## NASIL SOSYALİST OLDUM?

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.  
Çarşamba, 29 Ekim 2014 09:50 -

---

Hayatında herhangi bir felsefeyi benimsemiş herkesin bir hikâyesi vardır. Benim sosyalist olmama 27 Mayıs 1960'tan sonra gelişen özgürlük ortamı sebep oldu. Yani benim "kanıma giren" 27

Mayıs Devrimidir!

Tam olarak hangi tarihte sosyalist olduğumu söyleyemem. Ailem, akrabalık ilişkilerinden ötürü Demokrat Parti'ye oy veriyordu. Ama benim 1963 yılında kendimi sosyalist saydığım belgelidir.

25 Mart 1963 Pazartesi günüydü. 19 yaşında ve Lise 2. Sınıftaydım. Lâdik Akpınar İlköğretmen Okulu'na Samsun'dan gelen iki tarımcı, son dersten sonra toplantılar için de kullanılan yemekhanede açlık haftası nedeniyle konferans verdiler. Bunlardan biri konuşması sırasında dedi ki:

*—Komünizm tehlikesi fakir ve aç milletleri yutmaya hazırdır. Rusya bile komünizmden vazgeçmektedir. Amerikan sosyalizmi ile Rusya sosyalizmi birleşecektir...*

Konuşmacı bilimden, örümcek kafalılardan söz etti. Onun ileri düşünceli bir adam olduğu kanısına vardım. Amerikan ve Rus sosyalizminin buluşacağından söz ettiğine göre onun sosyalist olduğunu düşündüm. Bunu ona söyletmekte fayda vardı...

Konferansın sonunda "Soru soracak var mı?" dediklerinde bir soru sormaya karar verdim ve aynen şöyle dedim:

*—Demin konuşurken Rusya'nın komünizmi bıraktığını, Amerikan sosyalizmi ile Rus sosyalizminin birleşmeye doğru gittiğini söylediniz. Dünyayı açlık tehlikesinden kurtaracak olan doktrin sosyalizm mi? Yahut sosyalizmin bu açlık tehlikesini önleyeceğini mi söylemek istediniz? Bunu açar mısınız?*

Konuşmacı sözlerinin arkasında duramadı.

## NASIL SOSYALİST OLDUM?

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.  
Çarşamba, 29 Ekim 2014 09:50 -

---

— *Bu siyasete kaçır, burada söyleyemem!* diyerek sorumu yanıtızsız bıraktı.

Başka soru soran da olmadığından yemekhaneden çıkmaya başladık. Kapıya yakın olduğum için ilk çıkanlardandım. Bir süre sonra arkamdan çıkan arkadaşlar bana:

— *Aldın mı cevabını? Daha konuşur musun?* gibi sözler söylediler.

— *Ne cevabından söz ediyorsunuz?* dediğimde anlattılar: Müdür Ahmet Oğuz Keyvan, sahneye çıkmış ve şunları söylemiş:

— *Bizim –izm’lerle işimiz yok. Biz ne komünizm, ne kapitalizm, ne sosyalizmi benimseyebiliriz. Biz Türk gençleri Atatürkçüyüz...*

Şaşırdım ve tabii biraz da ürküdüm. Bütün okulun önünde bana yanıt vermesi hayra alamet değildi. İtiraz ettim: Müdür cevap verecek idiyse bunun muhatabı konuşmacıydı. Ben değildim. Ben yalnızca soru sormuştum.

Bu gelişme o günkü notlarıma göre “*ruhumda bir çalkantı yapmış*”tı. Okul duvar gazetesinde Kemalizm üzerine dizi yazılar yazmalıydım.

## OKUL MÜDÜRÜ SORGUYA ÇEKİYOR

## NASIL SOSYALİST OLDUM?

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.  
Çarşamba, 29 Ekim 2014 09:50 -

---

Kültür Edebiyat Haberleşme Kolu başkanı idim. Ertesi gün idare binasında Müdür Yardımcısı Mustafa Ersoy'a stajyerlerin mektubunu götürdüm. O sırada bitişikteki odasından çıkan müdür bey, dik dik yüzüme baktı. Çağıracak gibi oldu ama ses etmedi. Ben de sınıftaki masamın gözünden Fakir Baykurt'un Efkâr Tepesi kitabını alıp Fizik Kimya Laboratuvarına okumaya gittim. Biraz sonra okulun çalışanlarından Ali Abi geldi:

—*Seni Müdür Bey istiyor!* dedi.

Neden çağırdığını tahmin ettim. Biraz da heyecanlanarak Müdür Bey'in odasına gittim. Kapının önünde bekliyordum. Az sonra:

—*Gel! Şöyle ileri gel!...*" dedi. Masasının yanına kadar vardım. Bu kez de:

—*O kadar da değil. Şöyle az geriden...* dedi. Ben de az geri gittim ve sorusunu bekledim. Bir yandan da elimde olmadan titriyordum.

—*Dün niye konuştun öyle?* dedi, sakın sakın. Ben de konferansçıya sözünün anlamını sorduğum yanıtını verdim. *"Gerçi ben sosyalistim ama orada sosyalist olduğumu söylemedim, asıl o adam sosyalist"* diyerek kendimi savundum.

Müdür Bey, ille de neden sosyalizmi seçtiğimi sordu. Ben de memleket şartlarını gördüğümünden, ulusumu çok sevdiğimden, yurt aydınlarının da sosyalist olduğundan, Cumhuriyet gazetesinin bile *"Sosyalizm mi, Liberalizm mi?"* konulu yazı yarışması açtığından, aslında Kemalizm'in sosyalizme karşı olmadığından, bizim zaten Kemalist olduğumuzdan söz ettim.

Müdür ise yaşımızın daha küçük olduğunu, çok okuduğumuza memnun *Fotoğraf, 24 Mayıs 1964'te, Akpınar'da Samsun Kız*

*Öğretmen Okulu ekibiyle yapılan bir münazaradan*

## NASIL SOSYALİST OLDUM?

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.  
Çarşamba, 29 Ekim 2014 09:50 -

---

*çekilmiştir. “Çocuğun eğitiminde aile mi daha etkilidir, okul mu?”*

olduğunu söyledi ama böyle *”doktrin işiyle”* uğraşmamamızı salık verdi. *“Lekelerler adamı!”* dedi. “Sen burada *‘sosyalist’* dersin, öte yana bu *‘komünizm’* olarak varı

Bunun üzerinde çok durduk. Konuşmalarımız sona doğru çok samimileştiği halde dizlerimin titremesi bir türlü durmuyordu.

— *Kim bıraktı sizi tesir altında? dedi. Niçin sosyalist oldun?*

Ben okuduğumuz yayınların etkisi altında kalmamızın doğal olduğunu söyleyerek elimde tuttuğum Efkâr Tepesi’ni gösterdim. *“Bu tip kitapları çok okuyoruz”* dedim. *“Siz tavsiye etmez misiniz bunları?”* diye de sordum.

—*Ben Fakir Baykurt’u çok severim, dedi. Fakat gene böyle doktrin sözlerini ağızımızdan eksik etmemizi, bırakmamızı söyledi. İleride benim yazılarımı takip edecekmiş. “İyi şeyler bekliyorum senden” dedi. “Sizin gibi öğrenci yetiştirmeye bakıyoruz”* diye de ekledi.

Onunla 30-40 dakika konuşmuş olduk. O akşam not defterime bu görüşmeyi yazdıktan sonra satırlarımı şöyle bitirdim:

*“Bizim müdür iyi adam. Her şeyiyle idi adam. Neme gerek!”*

## NASIL SOSYALİST OLDUM?

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.  
Çarşamba, 29 Ekim 2014 09:50 -

---

Birkaç gün sonra İsmail Başaran adlı arkadaşımın beni yataktan almaları, başka bir yatakhaneye verdiler... Daha o günlerde iyi saatte olsunlar'ın takibi altına alındığımı sonradan öğrenecektim. □ (28 Ekim 2014)